

**FESTES
PATRONALS**

ALFARA DEL PATRIARCA

1997

Salutació

Un any més tinc la satisfacció, en nom de la Corporació Municipal, de dirigir-me als veïns d'Alfara del Patriarca per desitjar a tot el poble unes bones festes. I, en nom de tot el poble, especialment de les associacions i clavaries, donar la benvinguda als familiars que tornen per festes i a tots els que ens visiten estos dies.

Les festes són ocasió de retrobament i de celebració. Volem fer festa tots i honorar els nostres patrons, celebrar que som un poble amb una història que ens ha fet com som i amb una voluntat, que hem de fer comuna, per a ser el que projectem fer i ser.

De les menudes històries de l'any transcorregut vull destacar el creixent sentiment solidari i obert als altres: campanya de Manos Unidas, mercadet de Proyecto Hombre, concert de Ciutadans Sense Fronteres, grups cristians missioners i tants altres. No vull deixar de banda les mostres de protesta pels crims terroristes i les manifestacions per la concòrdia i la pau. Els Alfarers no hem estat al marge d'eixe corrent de solidaritat que ha mogut a tants i tants ciutadans del nostre país. Hem d'estar contents d'eixa empenta i continuar amb coratge eixe camí de reconeixement de l'altre, de fer-li costat.

Dels projectes hem de parlar i, també, de com anar fent-los realitat tenint en compte, quan es tracte de realitzacions materials, de la situació econòmica. Hem de fer un poble que cresca ordenadament, millorant l'urbanisme i les xarxes d'aigua i clavegueres, les dotacions esportives, socials i culturals, i hem de treballar tots per augmentar la cultura i el benestar de tots. Eixes són les esperances dels veïns i les preocupacions de la Corporació. Però l'esforç ha de ser de tots, com la festa ho és, també, de tots.

Als que enguany han contribuït a la preparació de les festes els donem les gràcies. I, ara, a disfrutar, amb goig i convivència, de les festes, de la festa.

ENRIC M. CUÑAT SESÉ
Alcalde d'Alfara del Patriarca

Gràcies a vosaltres

Si sempre és veritat que res no tenim que no hàgem rebut, és cosa obligada viure eixa gratitud. Per a la vida del rector és inherent el privilegi immerescut de compartir la vida de tants col·laboradors en la seua labor evangelitzadora.

¿Com podria entendre bé un cèlibe l'amor gratuït de Déu sense la proximitat de tant d'amor maternal? A més de la seua pròpia història personal i familiar, li fa bé de contemplar-lo de prop amb tanta freqüència. En el cor dels pares, el fill és sempre volgut no pel que fa, sinó pel que és: fill. Encara i tot en el cas, no desitjable, que el fill siga més una font de problemes que no un motiu d'orgull, mai els seus no deixen de sentir compassió per ell. A penes compten els problemes que els ocasiona, comparat amb la inquietud que senten pel seu futur.

Quan els pares són creients, podem comptar amb l'oració constant, demanant per a ell allò que Déu està ansiós de concedir-li. I és en això que comprenen que es pot voler qui no és virtuós, es pot -i es deu- retornar bé per mal, com ens demana Jesús en l'Evangeli, estimant qui «no s'ho mereix». Una mirada neta a tantes persones bones com hem conegut ens durà a la conclusió que la caritat no retrocedix ni davant l'avversió, ni davant les burlas o la vergonya, sinó que traspasa els límits on s'ha confinat els marginats. El poeta bengalí Rabindranâth Tagore pregava d'esta manera: «Senyor, dóna'm la força de no renegar mai del pobre, ni doblegar mai els genolls davant la insolència dels poderosos, perquè et trairia a Tu, Senyor». També són pobres els covards, els inconstants, etc.

Jesús s'acostà i curà deu leprosos, però només un quedà realment net. Als nou restants els quedà la lepra de la ingratitude més nociva, perquè s'instal·là en el cor, d'on ix, segons Jesús i segons la nostra experiència, tota maldat.

Donat que l'entrada de Déu en la vostra vida sol transformar-la, tendim a caure en la idolatria, en qualsevol de les seues mil cares enganyoses i esclavitzants. Deia Simone Weil: « Déu i la humanitat són com dos enamorats que han equivocat la cita i arriben massa

prompte a llocs diferents; i esperen i esperen: l'un està dret enclavat en el lloc eternament; l'altre està distret i impacient. ¡Pobre d'ell si es cansa i se'n va!»

Entre les faenes que ha de fer el missatger, hi ha la de fer-se germà, amic, confident, suport de tots els que estimen i esperen (que no sempre són -o quasi mai són- els *estimats* i els *esperats*). Este amor fratern, fet de decisió més que no de capritxoses preferències, no serà aniquilat per la decepció; no l'apaga la traïció ni l'impacienta el silenci. Realment quan hi ha amor, el silenci té més valor que la paraula. Des d'eixe silenci he de comprendre que allò que estic disposat a fer pels meus amics és exactament el que Déu espera que siga capaç de dur a terme en favor dels meus enemics.

La falta d'una fe ben fomentada ens conduïx a la credulitat. Ens deia Chesterton: «Des que els homes no creuen en Déu, no és que no creguen en res: creuen en tot». Realment l'absència de Déu s'ompli amb ídols. Erich Fromm ens advertix: «La història de la humanitat fins al dia de hui és, desgraciadament, l'adoració dels ídols: des dels primitius de fang, fins als moderns: l'estat, el partit polític, el superior en rang, el cognom familiar, l'expedient acadèmic, la moda, la producció, el consum, el plaer, els signes externs de riquesa...»

Per això, en les nostres ofrenes a Déu, ara celebrem festes religioses, hem de ser delicats, almenys tant com quan preparem un regal a un amic, i hem de preguntar-nos seriosament què és el que Déu vol de nosaltres, no conformar-nos o pretendre que Ell es conforme sense més ni més amb allò que a nosaltres ens vinga de gust. Si aprenem a ser respectuosos amb Déu, serem realment respectuosos amb els drets de l'home, no oblidarem mai els últims, els que no compten mai.

Evidentment, l'harmonia del nostre món actual passa pel reconeixement de la dignitat del débil, de la mateixa manera que la garantia que una orquestra simfònica sone bé és que entre el conjunt d'instruments de so més potent es pugui percebre sempre el so del fagot.

Álvaro Martínez Soriano
Rector

PROGRAMA DE FESTA

Programa de festes patronals 1997

FESTA DE LA MARE DE DÉU D'AGOST

Dijous, 14 d'agost

18'00 hores. Cercavila amb les alfàbegues per tota la població. A continuació repartiment d'orxata i fartons.

Divendres, 15 d'agost

10'30 hores. Recollida de les clavariesses.

11'00 hores. Missa solemne de l'Assumpció de la Mare de Déu.

14'30 hores. Mascletà a càrrec de la Pirotècnia A. Caballer.

21'00 hores. Processó de la Mare de Déu. En finalitzar la processó, disparada de focs d'artifici.

Dissabte, 16 d'agost

17'00 hores. Partida de Pilota (Modalitat Galotxa) entre els equips juvenils de Montroi i d'Alfara. Al carrer Mestre Palau.

18'30 hores. Trofeu Triangular de Futbol, organitzat pel F.C. Alfara de 2ª Regional. Partit entre Rocafort i Alfara F.C.

19'00 hores. Inici de les 24 hores de Futbol-Sala organitzades pels clavaris de Santa Bàrbara i les Filles de Maria.

23'00 hores. Concert de Festes per la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara dirigida per En Llorenç Mendoza Ruiz.

Diumenge, 17 d'agost

10'00 hores. Homenatge de Càritas Parroquial als nostres majors. Celebració cristiana d'acció de gràcies. Refrigeri al pati de l'Ajuntament.

17'00 hores. Partida de Pilota (Modalitat per dalt corda). Club de Pilota d'Alfara contra Selecció de Moncada.

19'00 hores. Final de les 24 hores de Futbol-Sala.

Dilluns, 18 d'agost

FESTA DELS MAJORS, organitzada per l'Ajuntament i la Unió Democràtica de Jubilats i Pensionistes amb la participació de diverses associacions locals.

10'00 hores. Missa en sufragi dels nostres majors.

18'00 hores. Solta de vaquetes.

20'00 hores. Berenar per als majors als Jardins Municipals.

24'00 hores. Bou embolat.

DIA DE LA PENYA TAURINA

Dimarts, 19 d'Agost

08'00 hores. Despertà.

11'00 hores. Entrada de la xaranga i prova de vaquetes.

18'00 hores. Bous de carrer.

24'00 hores. Bou embolat.

Dimecres, 20 d'agost

13'00 hores. Volteig de campanes anunciant la festa de Sant Vicent.

17'00 hores. XIII Trofeu Festes Patronals de Ciclisme. Carrera ciclista categoria juniors.

21'00 hores. Trasllat de la imatge de Sant Vicent a casa dels festers majors

FESTA DE SANT VICENT FERRER

Dijous, 21 d'agost

08'00 hores. Despertà.

11'00 hores. Al Poliesportiu, Parc Infantil, amb aparells mecànics i jocs. Patrocina l'Ajuntament i organitzen els clavaris de Santa Bàrbara i les Filles de Maria.

17'00 hores. XIII Trofeu Festes Patronals de Ciclisme. Carrera ciclista categoria Cadets

19'00 hores. Recollida dels clavaris i clavariesses i trasllat de la imatge de Sant Vicent a l'església parroquial.

20'00 hores. Missa cantada.

21'00 hores. Processó de Sant Vicent Ferrer.

22'30 hores. Trasllat de la imatge de la Mare de Déu del Roser a casa del clavari major.

23'00 hores. Gran festa "Karaoke" als Jardins Municipals.

FESTA DE LA MARE DE DEU DEL ROSER

Divendres, 22 d'agost

06'00 hores. Cant de l'aurora.

11'30 hores. Recollida dels clavaris i trasllat de la imatge de la Mare de Déu a l'església.

12'00 hores. Missa.

13'00 hores. Senyal de festa de la Immaculada Concepció.

21'00 hores. Processó de la Mare de Déu del Roser. En finalitzar, castell de focs artificials.

23'00 hores. Espectacle de Play-Black. Organitzat per la Falla La Unió, amb la participació dels fallers i falleres.

FESTA DE LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

Dissabte, 23 d'agost

05'00 hores. Cant de l'aurora.

10'30 hores. Recollida de les clavariesses i cercavila per tota la població, amb la Banda de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.

11'30 hores. Santa Missa de la Immaculada Concepció. Cantada per la Coral Juan de Ribera.

14'30 hores. Mascletà a càrrec de la Pirotècnia A. Caballer de Moncada.

18'30 hores. Trofeu Triangular de futbol. Partit entre Vinalesa i Alfara F.C.

20'00 hores. Recollida de clavariesses.

21'00 hores. Solemne Processó de la Immaculada Concepció. A continuació final de festa amb focs artificials.

00'30 hores. Disco-mòbil. Amb una robòtica espectacular i gran potència de llum i so. Repartiment gratuït de beguda.

FESTA DE SANT BARTOMEU

Diumenge, 24 d'agost

10'00 hores. Al Camp de Tir de Serra LLarga de El Puig. Concurs local de Tir de Colom per als socis de la Societat de Caçadors. L'entrega de trofeus es farà als locals socials.

16'45 hores. XXXIII Dia de la Pilota Valenciana. Homenatge a Antonio Reig Guerri «Tonico de Murla».

17'00 hores. Partida de Pilota (Modalitat a Llargues i Ratlles). Selecció de València-Selecció d'Alacant.

20'00 hores. Missa de Sant Bartomeu.

21'00 hores. Processó.

22'30 hores. Trasllat de la imatge de Santa Bàrbara a casa del clavari major.

24'00 hores. Als Jardins Municipals, actuació del grup Urbàlia Rurana, música popular i tradicional mediterrània. Organitzat per l'Ajuntament i el SARC de la Diputació de València.

FESTA DE SANTA BÀRBARA

Dilluns, 25 d'agost

07'00 hores. Despertà amb gran quantitat de trons de mineta i masclets.

11'30 hores. Recollida dels clavis i trasllat de la imatge a l'església parroquial.

12,00 hores. Missa solemne.

14'30 hores. Impresionant mascletà a càrrec de la Pirotècnia A. Caballer de Moncada.

20'00 hores. Recollida dels clavis.

21'00 hores. Solemne processó.

22'30 hores. Trasllat de la imatge de Sant Joan de Ribera a casa del clavari major.

23'30 hores. Concert de Rock i repartiment de beguda per a tots els assistents. Entrega de trofeus de les

24 hores de Futbol Sala. A continuació disco-mòbil.

FESTA DE SANT JOAN DE RIBERA

Dimarts, 26 d'agost.

07'00 hores. Despertà.

11'00 hores. Recollida dels clavis.

12'00 hores. Solemne Missa.

14'30 hores. Gran Mascletà a càrrec de Pirotècnia Arnal.

18'00 hores. Cavalcada pels carrers de la població amb la participació de totes les festes.

20'30 hores. Recollida dels clavis.

21'00 hores. Processó.

24'00 hores. Espectacular Castell de Focs

Artificials i, a continuació, festa en l'aire amb

Noelia Zanón i altres artistes de Espectáculos

Tanny.

Dissabte, 30 d'agost

Final del Trofeu Triangular de Futbol, amb el millor equip classificat.

Clavariesses Mare de Déu D'Agost

CLAVARIESSA MAJOR

Amparo Épila Valls

CLAVARIESSES

Remedios Cataluña Rodríguez

Pilar Alcayde Pardo

Vicenta Catalá Cuñat

Vicenta Chapa Andrés

Concepción Épila Valls

Vicenta Épila Valls

Amparo Marqués Ricós

Luisa Palanca Alfonso

Mariana Mora Ferrer

Ana Serra Lluesma

Susana Trencó Polonés

COL·LABORADORES

Consuelo Serra Lluesma

María Company Guillem

Festers de Sant Vicent Ferrer

Óscar Sanfrancisco Villanova
 Rafael Sanfrancisco Villanova
 Miguel Alba Escriche
 Gloria Albert Bosch
 José Federico Andreu Moreno
 Ramón Arévalo Zapata
 Francisco Bailach Montalt
 Cristina Belenguer Marco
 Vanesa Bernabé Estellés
 Miguel Carbó Regidor
 Amparo Carrasco Morón
 Fernando Castelló Sanfrancisco
 Isabel Contell Valls

María Jesús Egea Ródano
 María Pilar Ferrer Suesta
 Cristina García Moreno
 Jose Antonio Jiménez Barranco
 Ana Isabel Latorre Molano
 Inmaculada Martínez Aguilar
 Noelia Amparo Morán Asenjo
 Manuel Palanca Real
 Amparo Picó Navarro
 David Ros Morote
 Jose Sanfrancisco Zapata
 José María Valencia Martí

Clavaris de la Mare de Déu del Roser

Bartolomé Cabo Mora
 Ramón Blat Palau
 Regina Blat Casaña
 María José Martínez Doménech
 María Emilia Cabo Mora
 María Emilia Cabo Martínez
 José Cataluña Sanmiguel
 Julia Montagud Puchades
 José Oliver
 Antonio Arnal Lloréns
 Sandra Bosch Hernández
 Silvia Ros Taroncher

Filles de Maria

María Victoria Gisbert Prósper
 María Luisa de Campos Taroncher
 Elena de Campos Taroncher
 Lourdes María Martínez Gascó
 Elena Mateo Lloris
 Consuelo López Chapa
 Eva María Bayarri Ros
 Adela Guillem Gabarda
 Mónica Navarro Rodríguez
 Patricia Rodríguez Valls
 Laura Sansilvestre Casaña

Mayte Gutiérrez Caballero
 María Angeles Gómez Ruiz
 Laura Sánchez Balanzá
 Ana María Calvo Guijarro
 Esther Carsí Valero
 Amelia Bellver Moreno
 María Pilar Ferrer Beltrán
 María Luisa Taroncher Ballester
 Nuria Lluna Girón

Clavaris de Santa Bàrbara

CLAVARI MAJOR

José Vicente Balanzá Palanca

CLAVARIS

Vicente Alfonso Martínez
 Jose Vicente Beltrán Navarro
 Jorge Bosch Ros
 Jose Vicente Catalá Murillo
 David Granell Santafé
 Juan Manuel Herrero Durá
 Rafael López Puchol
 Miguel Ángel Martínez Gascó
 Juan Francisco Moreno López
 Jorge Palanca Montoya
 Vicente J. Pascual Calvo
 Francisco Pérez Molins
 Miguel Ángel Rodríguez Ortiz
 Jose Luis Serra Alvarez

Clavaris de Sant Joan de Ribera

Bartolomé Cabo Mora
María José Martínez Doménech
María Emilia Cabo Mora
María Emilia Cabo Martínez
José Cataluña Sanmiguel
Julia Montagud Puchades
José Oliver
Antonio Arnal Lloréns
Sandra Bosch Hernández
Silvia Ros Taroncher

VIDA ASSOCIATIVA

Escola de futbol base d'Alfara del Patriarca

Un altre any, en estes dates, ens presentem davant dels nostres conciutadans des d'estes ratlles, gentilesa del nostre Ajuntament.

Volem convidar a tots els xicons de 7 a 18 anys que no estiguen ja inscrits en l'Escola perquè ho facen, ja que trobaran una directiva entusiasta i preocupada per la seua formació, tant com a

persones com en l'aspecte esportiu i en la relació amb els altres.

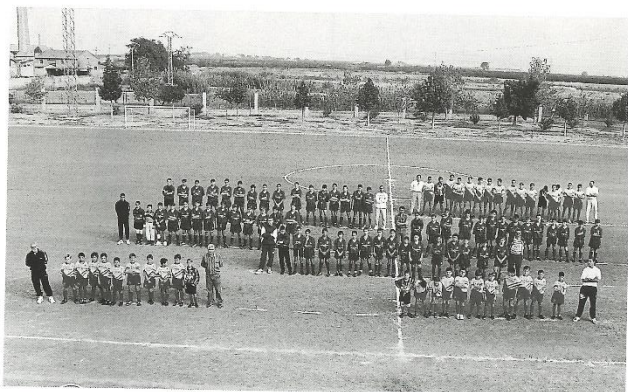
Tenim l'experiència d'uns quants anys que ens avalen en el servei als jòvens que volen fer-se persones practicant l'esport que més els agrada: el futbol.

Per a esta temporada el director tècnic serà el senyor Enrique March, i el subdirector

el senyor Isidro Navarro, amb l'ajuda dels entrenadors estudiants d'Educació Física especialistes en fútbol.

Volem expressar l'agraïment per la col·laboració que ens presten les cases comercials i altres, com també la del nostre Ajuntament.

La Junta Directiva

Club Cicloturístic d'Alfara

Volem aprofitar estes ratlles que el nostre Ajuntament ens brinda per mostrar-vos alguns dels èxits que la nostra entitat ha aconseguit en este últim any.

El nostre Club és l'únic de tota la Comunitat Valenciana que disposa d'equips en totes les categories del ciclisme *amateur*, és a dir: principiants, alevins, infantils, cadets, júnior, sub-23 i fèmines. Equip este últim format (ara fa escassos sis mesos) gràcies al patrocini d'Industrias Hopama, S.A. i amb la col·laboració del Grupo Deportivo Depergo (organitzador de la Volta a la Comunitat Valenciana de professionals), i que, pel que fa a triomfs esportius, estan desbordant: campiones Comunitat Valenciana de fons en carretera i C.R.I. i pista. Entre les seues integrants hi ha una triple campiona d'Espanya en pista, que ha sigut seleccionada per la Federació Espanyola per a disputar la Copa del Món, que se celebrarà a Itàlia.

Parlar dels equips júnior i cadets (patrocinats per Industrias Hopama, SA) és parlar de formacions amb un arrelament i una consolidació a nivell nacional realment importants. Valga com a mostra els èxits següents: campions Comunitat Valenciana C.R.E. '96, campions C.V. fons cadets '96, 3ª classificació general en la Volta a la Safor '96, subcampió regional júnior '97, 2n. classificat general en la Vuelta a Santander '97, victòries individuals i per equips al Barri de Sant Marcel·lí, Altea, Albal etc; també convindrà citar la selecció de cinc dels nostres ciclistes per al Campionat d'Espanya de Carretera '97.

¿I què es pot dir de l'Escola de Ciclisme (patrocinada per Codere Valenciana, SA) que vosaltres mateixos no hàgeu pogut contemplar en les Reunions (carreres) celebrades en el nostre poble? Realment la il·lusió és la nota dominant en els seus integrants i constitueix l'autèntic planter de la nostra entitat, sense oblidar que l'any 1996 aconseguiren guanyar totes les carreres de la categoria infantil en què vam participar i, d'eixa manera, vàrem copar el pòdium de la Challenge Zona Nord.

Finalment, animar-vos a aquells que desitgeu d'unir-vos al nostre Club, bé com a cicloturistes per disfrutar dels típics passejos dominicals per la nostra geografia més pròxima, o bé per a integrar-vos en els nostres equips de competició, en els quals la formació integral està garantida per un dels equips tècnics més sòlids que podeu trobar en este esport (entrenadors nacionals i regionals, preparador físic, metge, ATS, fisioterapeuta...).

Valga també esta nota com agraïment públic de tots aquells que amb la seua col·laboració han possibilitat la nostra trajectòria: l'Excm. Ajuntament, Industrias Hopama, SA, Codere Valencia, SA., Agrevo, Beniparrell Urbana, Depergo, etc.

Una salutació i bones festes

La pilota continua

El Club de Pilota Valenciana ja és una realitat al nostre poble; fa un parell d'anys l'Ajuntament organitzà un curset d'estiu on es juntaren una colla d'amics que fins a hui han seguit junts jugant i aconseguint poc a poc els seus objectius.

El major objectiu aconseguit ha sigut posar de nou en funcionament l'antic club amb l'esperança de no perdre la gran tradició que Alfara ha tingut.

Hui en dia el club té dos equips en competició, un d'ells participa en categoria juvenil, l'altre, en aficionats.

Tots aquells a qui els agradaria practicar aquest esport saben que seran benvinguts al nostre club com també tots els aficionats que vullguen aportar una xicoteta ajuda fent-se socis.

Agraïm al poble el seu esforç i la bona voluntat que ha demostrat deixant-nos jugar als carrers de la localitat.

Per a finalitzar, volem convidar-los a les partides de festes que el nostre club ha organitzat gràcies al patrocini de l'Ajuntament. **Cavallers va de bó. El Club**

Club de Futbol Alfara del Patriarca.

(2a. REGIONAL)

JUGADORS

Carlos Murgui Bosch
Francisco Ibáñez López
Ángel Balaguer Camps
Jaime José Navarro Cabo
Manuel Carretero Ortiz
José Bosch Ros
Francisco José Martínez Pérez
José Manuel Bosch Hernández
Andrés Beltrán Martínez

Javier Guerola Sales
Ramón Alós Sanz
Julio Ubach Rodríguez
Miguel Ángel Albiach Cervera
Rafael López Puchol
Francisco Sotero Valencia París
Cesáreo Sánchez Nohales
Miguel Andrés Benlloch

DELEGAT

Luis Verdeguer Cebrián

ENTRENADORS

José Bosch
Manuel Carretero Delgado

DIRECTIVA

José Jiménez (President),
Lorenzo Giner, José Ramón Ibáñez, Rafael López, Manuel Prades, Juan García Martínez

Tyrius, Associació de mestresses de casa i consumidors

Durant el passat curs, i d'acord amb els nostres estatuts, l'Associació de mestresses de casa i consumidors Tyrius d'Alfara del Patriarca ha procedit a la renovació de la seva Junta Directiva. La nova Junta, presidida per Flor Safont, vol posar-se a disposició de totes les associades i de totes les dones del poble per a continuar duent avant el treball que fa més de dotze anys vàrem iniciar.

Al llarg del curs hem continuat oferint un seguit d'activitats, pròpies o en col·laboració amb el departament d'assumptes socials de l'Ajuntament, com ara xarrades i taules redones, curssets i tallers, visites culturals i excursions. Les activitats no són una finalitat en elles mateixa sinó un mitjà d'afavorir la nostra formació i una ocasió per a fomentar la convivència i l'amistat.

Per al curs que ve, ja estem pensant d'augmentar la quantitat i qualitat de les activitats que programem. Volem continuar la nostra vocació de ser una entitat que preste servei i que done benefici a totes les dones d'Alfara del Patriarca i al poble en conjunt. Esperem comptar amb la col·laboració i les iniciatives de moltes persones i amb el treball de totes les associades.

Aprofitem l'ocasió per a convidar totes les dones que encara no formen part de l'Associació perquè ací tenen les portes obertes.

Voldríem recordar que l'Associació ho és, també, de consumidors, i que Tyrius disposa de tècnics qualificats per atendre qualsevol consulta que se'ls pugui fer. En aquest sentit, i a la vista de l'experiència, aprofitem el programa de festes per donar algun consell.

-No hem de permetre l'entrada a les nostres cases de empleats o tècnics que no hàgem sol·licitat.

-Sempre que encarreguem un treball, convé demanar un pressupost previ i, una volta fet el treball, demanar una factura degudament signada amb identificació de l'empresa. Pressupost i factura són documents importants en cas de reclamació. Si el pressupost no ens convé, no deixem fer el treball.

-Pel que fa a les revisions del gas butà:

A més del contracte amb l'empresa subministradora del gas, estem obligats a mantindre en bon estat les

instal·lacions (regulador, gomes, etc.). Cada cinc anys cal fer una revisió per part d'una empresa autoritzada i obtindre una còpia de certificat de revisió. No totes les empreses que van per les cases donen el certificat.

Les gomes cal canviar-les quan estan defectuoses o caducades (la data de caducitat figura en la mateixa goma). El regulador no caduca, només cal canviar-lo en cas d'avaría.

Insistim que la factura d'un canvi de goma o altres revisions no és el certificat de revisió.

Ninguna empresa revisora, llevat de Repsol com a subministradora, pot tallar el subministrament del gas. La Generalitat Valenciana té un telèfon gratuït d'informació al consumidor 900 500 222, que està a la nostra disposició per a estos o altres casos.

-Finalment, volem recomanar viure d'acord amb la natura tant com ens siga possible, procurant consumir com menys productes contaminants millor o tractar de reciclar papers, cartó o vidre. Un poquet que pogam fer cadascú en el nostre entorn serà molt per a tots.

L'Associació de Mestresses de Casa i Consumidors Tyrius vos saludem i vos desitgem que passeu unes bones festes patronals.

La Junta Directiva

Fent poble, un col·legi

Aceptant gustosament la invitació del senyor alcalde a participar en aquest programa de festes, ens complau unir-nos a l'alegria i el goig d'un poble que estimem i que junt a vostès anem construint.

Nosaltres, el Claustre de Professors/es del Col·legi Públic San Juan de Ribera, anem any darrere any, acollint els seus fills, les seues filles i amb un respecte profund a la seua personalitat i envoltant-los d'un afecte personal, són d'immediat un/a membre més, que no un número, una família més a qui ajudar, s'han convertit en un home o una dona més a qui guiar en el seu creixement personal per desenvolupar totes les seues qualitats i aptituds.

Col·legi Públic, Escola que, com diem en la nostra felicitació nadalenca, en una societat on domina el tenir, educa en el ser; en una societat egoista i despersonalitzada, educa en el compartir, el compromís, l'altruisme; en una societat constitucionalment aconfessional però realment amor al poble educa en una formació ètica o religiosa segons l'opció triada; en una societat dominada per la cura de l'aparència, educa en la preocupació de l'essència.

Ens va satisfer l'aprovació de la L.O.D.E. (Llei Orgànica del Dret a l'Educació) perquè venia a reconèixer el marc i el procediment de participació de tota la Comunitat Educativa en el procés educatiu dels/de les alumnes (pares i mares, alumnes, mestres, ajuntament, societat en general,...). Participació que nosaltres ja teníem establerta a través d'una Associació de Pares i Mares i del Consell Assessor d'Alumnes.

Ens va satisfer igualment l'aprovació de la L.O.G.S.E. (Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu) perquè, deixant al marge la renovació de l'Ensenyament Secundari, que el temps aprovarà o suspendrà, ha vingut a introduir una renovació metodològica i didàctica en la qual nosaltres creiem i practiquem, en una diversificació curricular de continguts, en conceptes, procediments i valors que en molts centres i al nostre ja hi era. Una llei, per tant, que s'adaptava a una realitat escolar innovadora.

I ensenyament en valencià, clar que sí. El procés d'aprenentatge d'una

comunitat integrar-los de ple, donant-los a més de la nostra terra, la nostra llengua. Després d'uns anys, molts pares i mares que rebutjaven el valencià com a llengua d'ús i ensenyament se n'han adonat en pròpia casa, en els seus fills, en les seues filles que és una meravella parlar-lo i parlar-lo bé i que és una mostra de cultura, formació i ciutadania escriure'l i escriure'l bé. Hagués estat molt més respectuós amb aquelles persones que han vingut a viure a la nostra

Comunitat integrar-los de ple, donant-los a més de la nostra terra, la nostra llengua.

El nostre acomiadament volem que siga un agraïment a tants pares i mares que han col·laborat des de la Junta Directiva de l'A.P.A. Així mateix, a tants altres pares i mares que han lluitat, ben dit lluitat, des del Consell Escolar per aconseguir millores estructurals o didàctiques. I encara més

afectuós si cap, a tants xiquets i xiquetes, ja joves, que uns anys després de finalitzar la seua escolaritat obligatòria ens han fet palès el seu reconeixement, la seua satisfacció per l'estima i orientació rebuda.

A totes i tots els veïns d'Alfara el nostre desig que les festes del 1997 els ompliguen el cor i la casa d'alegria i satisfacció.

Al servei d'un Poble, un Col·legi

Vicent Ample - Director

llengua és algo tan natural que cap persona es sorprén de la accelerada evolució del llenguatge d'un xiquet o xiqueta i tanmateix s'hi dona al cervell una multiplicitat de processos intel·lectuals, tal varietat de coordinació sensorial i motora i tal diversitat de connexions neurals que hauríem de dir que és poc menys que infinita. Malgrat d'això, hi ha qui pensa que promoure un sistema d'ensenyament amb dues llengües oficials i en secundària amb dues llengües estrangeres és poc menys que atemptar contra l'estructura cerebral dels estudiants. Tot al contrari, es accepta la immensa capacitat d'aprenentatge dels xiquets i xiquetes. La pertinença a una comunitat ens exigeix dignificar la seua llengua,

Caminant es fa camí

Fa dotze anys naixia en la nostra localitat l'Associació de Jubilats i Pensionistes. Començarem a fer els nostres primers passos com els xiquets, passos curts i indecisos, però il·lusionats. Hem crescut i hem engrandit la nostra Associació; amb les nostres activitats estem omplint i escrivint pàgines de la història d'Alfara. Cada any celebrem les nostres setmanes culturals amb xarrades, concursos de joc, exposicions en totes les gammes de l'art i de la cultura; cada any celebrem la nostra festa dedicada a les persones majors, on es viu la solidaritat i la convivència. Junts, gràcies a les excursions, hem recorregut tota la geografia regional i gran part del territori nacional. Junts hem visitat els nostres malalts, junts hem rist i plorat; junts hem participat en tots els

actes intergeneracionals del nostre poble; junts hem participat en totes les activitats de la nostra comarca, com també en els Congressos nacionals i provincials, aprofitant la nostra maduresa i la nostra experiència.

Volem ser útils a la societat, volem estar presents en totes les associacions i institucions on es prenen decisions que afecten les nostres reivindicacions.

¡No ens deixeu a soles...! Amb els braços alçats, amb les nostres mans obertes..., demanem a totes les associacions de la nostra localitat, a l'Ajuntament i a tot el poble d'Alfara la vostra ajuda, part del vostre temps, el vostre amor... Mai no s'estima prou en esta labor immensa de servir les persones de la tercera edat: ajudant-nos quan patim, quan plorem, quan esperem, perquè sabem que no estarem mai a soles.

Vicente Gregorio

El privilegi de considerar-se amant de la música

Un altre any em brinden la possibilitat de dirigir-me a tots vosaltres des d'estes línies que, per a mi, tenen sempre un significat ben especial, perquè són una manera d'entrar en casa vostra i fer-vos partícips de les experiències que estem compartint, dia a dia, un grup de gent que simplement té el privilegi de considerar-se amants de la música, i sobretot de la cultura.

Ara fa un any que vos vaig presentar eixa «gran família» conformada pels membres i els simpatitzants de la nostra Agrupació Musical. En esta ocasió, vull fer-vos reflexionar sobre tot allò que s'ha anat produint en un període tan curt de temps. Com bé podreu recordar, la nostra Banda ha participat en diversos festivals, dins i fora de la nostra província (Alfara, Meliana), en els concerts de la campanya Retrobem la Nostra Música, i també, amb motiu de la festivitat de la nostra patrona, Santa Cecília. No hi ha festa al carrer que no estiga acompanyada per músics de l'Agrupació.

Recentment, hem celebrat el Dia del Músic, que ha tingut una participació excel·lent per part de tots aquells que formen l'Escola, i dos dies més tard els membres de la Banda vàrem disfrutar de les fortes i inoblidables emocions que ens proporcionaren les diverses atraccions del complex Port Aventura.

Però tot no és diversió i festa per als nostres educands, també hi ha una activitat acadèmica de què responsabilitzar-se, i els resultats d'este curs han sigut molt satisfactoris si tenim en compte que una bona part dels alumnes de la nostra Escola han obtingut el Diploma de Grau Elemental. Això vol dir que el curs que ve els nostres alumnes començaran a repartir-se pels diversos conservatoris de la comarca. I encara que això deu ser motiu d'orgull per a uns, també hem de pensar que hi ha molts alumnes que,

tot i haver aconseguit eixe Diploma, optaran per continuar els estudis en l'Escola i no per això la seua dedicació serà menys vàlida. Dins d'eixa opció sociocultural que és la Societat Musical, entren tots els amants de la música, tant si volen convertir-se en professionals com si no, sense distinció de cap classe.

Totes estes circumstàncies ens fan tindre més experiència en la nostra missió a mesura que transcorre el temps, per bé que també hem de reconèixer que si alguna cosa s'aprén realment és de les equivocacions, per això, volem demanar la vostra comprensió si hem fallat en alguna cosa, ja que del que podeu estar-ne segurs és que, en tot allò que fem, posem el nostre major interès i la millor bona fe.

I, des d'ací, només vull traslladar-vos el nostre ànim, que no és cap altre que continuar esta línia, fomentant la formació dels vostres fills, nets i familiars en l'esfera musical i social, integrant-los en una disciplina capaç de fer d'ells persones sensibles i prou preparades perquè en qualsevol moment, representen dignament el poble que els ha vist nàixer.

I tot això és possible gràcies a la bona labor portada a cap per un equip que amb col·laboració, alegria i entusiasme com a únics elements de treball, estan fent possible any rere any, que un somni iniciat per uns pocs es convertisca en una realitat per a tot un poble, amb l'única pretensió que tot eixe poble conega i estime la música, que cada dia amb més força inunda carrers, balcons i es fa present per totes bandes.

El meu agraïment més sincer a tots vosaltres simplement pel fet d'estar al nostre costat i per poder sentir el vostre ànim i el vostre suport.

Llorenç Mendoza Ruiz
Director de la Banda i Escola
de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.

Els comptes de 1996

En una propera sessió de la Comissió d'Hisenda i Especial de Comptes es presentarà, com es preceptiu, la liquidació del Pressupost de l'any 1996 i els comptes generals de l'Ajuntament per a la seua revisió. Posteriorment, es donarà publicitat abans que el Plè de la Corporació done la seua conformitat i els remeta a la Sindicatura de Comptes de la Generalitat Valenciana, que és l'òrgan encarregat de fiscalitzar els comptes de les entitats públiques..

Hem volgut, però, publicar un avanç i extracte dels comptes de l'any passat i algunes notes per a poder conèixer i avaluar la gestió econòmica de l'Ajuntament per tal que tots sapiam què paguem i què es fa amb els nostres diners.

Les previsions definitives d'ingressos s'han realitzat en un 94,5 % i d'eixe percentatge efectivament s'ha recaptat el 77 %.

Això vol dir que les realitzacions han sigut en general correctes però caldrà, amb l'esforç de tots, millorar la recaptació modificant el calendari de cobraments, perfeccionant la comunicació amb els contribuents i impulsant la domiciliació bancària..

Quant a les despeses, s'ha reconegut el 96,3 % de les previsions definitives i s'ha pagat el 82,25 %. És a dir, que s'ha fet un esforç per a ser puntuals en els pagaments, fins on la situació de tresoreria ho permetia.

La diferència entre despeses i ingressos realment adquirits és d'un dèficit de 3.952.457 pessetes. Però, si tenim en compte que l'Ajuntament ha disposat, per acord municipal, de 7.629.163 pessetes de resultats positius de l'exercici anterior, el resultat pressupostari ajustat és un superàvit de 3.676.706 pessetes.

Per tal de tindre una visió més detallada de l'evolució del Pressupost al llarg de l'any fins a la seua conclusió, presentem en columnes les previsions d'ingressos i despeses, les modificacions acordades i el que realment s'ha produït a data de 31 de desembre de 1996.

INGRESSOS

	PREVISIONS INICIALS	MODIFICACIONS	PREVISIONS DEFINITIVES	DRETS RECONEGUTS
IMPOSTOS DIRECTES	47.385.277	---	47.385.277	45.617.964
IMPOSTOS INDIRECTES	7.500.000	---	7.500.000	2.778.915
TAXES I ALTRES	28.197.595	7.898.540	36.096.135	29.471.828
TRANSFER. CORRENTS	49.916.260	2.582.986	52.499.246	53.779.809
INGRESSOS PATRIMONI.	250.000	---	250.604	481.664
ALINEACIO.	---	---	---	609.680
TRANSFER. CAPITAL	9.620.868	2.263.569	11.884.437	11.476.069
PASSIUS FINANCERS	---	50.000.000	50.000.000	50.000.000
	142.870.000	62.745.095	205.615.095	194.215.929

DESPESES

	PREVISIONS INICIALS	MODIFICACI.	PREVISIONS DEFINITIV.	OBLIGACIONS RECONEGUD.
PERSONAL	62.829.179	- 1.645.421	61.183.758	60.596.255
SERVICIS	36.529.830	- 241.377	36.288.453	35.386.627
FINANCERS	13.270.000	3.655.344	16.925.344	16.784.810
TRANSFEREN.	7.755.408	2.826.118	10.581.526	10.573.856
INVERSIONS	12.994.491	59.620.865	72.615.356	72.570.865
PASSIUS	9.491.092	- 1.469.947	8.021.145	2.255.973
	142.870.000	62.745.582	205.615.582	198.168.386

Les modificacions més importants que es produïxen en ingressos són de 50 milions, fruit d'una operació bancària per a poder avançar les quotes d'urbanització que deurién pagar els interessats en les obres de la unitat d'actuació núm. 2 a càrrec dels quals van també els costos financers (2.263.569) i l'altre per contribucions especials (269.377) i utilització de part de romanent de tresoreria d'exercicis anteriors (7.629.163). Gràcies a esta última quantitat, que no apareix reflectida en la columna de drets reconeguts, el Pressupost es liquida amb superàvit.

Cal destacar que com vàrem comprovar a mitjan exercici les previsions d'ingressos per impostos i taxes vinculats a l'activitat constructiva o a la compra-venda de solars no s'han ajustat a les previsions, per aquesta raó es va ser rigorós en aplicar criteris de moderació.

En l'estat de despeses vàrem acordar modificacions per incorporació de nous ingressos i per traspàs entre partides o capítols.

Hi ha hagut una reducció i estalvi considerable en el capítol de passius financers per la menor amortització de capital com a conseqüència del refinançament del deute amb el Banc de Crèdit Local, els detalls de la qual explicàvem en el programa de festes de l'any passat.

Igualment, cal assenyalar que els capítols de personal i de servicis s'han executat amb raonable moderació i austeritat, de forma que s'ha pogut produir un estalvi sobre el que estava previst, per tal d'ajustar-se a la realització d'ingressos per impostos indirectes com he dit abans. L'estalvi ha afectat, sobre tot, a despeses d'alts càrrecs i grups polítics municipals o a altres despeses voluntaries com festes i edicions. No ha afectat en canvi, als programes de benestar i cultura on només s'han obtingut 28 pessetes d'economies.

Per contra s'han augmentat les transferències i les inversions. L'Ajuntament ha compromés el pagament al Consell Metropolità de l'Horta de part de quantitats adeudades d'exercicis anteriors i que no estaven previstes. En l'actual o futurs exercicis caldrà consignar noves quantitats per acabar de liquidar deutes.

Per altra part, gràcies a majors ingressos per subvencions i amb càrrec a superàvit d'anys anteriors, a més dels 50 milions per a les unitats d'actuació, hem pogut realitzar més inversions.

INVERSIONS DE 1996

1.- Restauració de part de de la coberta del Palau.....	1.277.137 .-
2.- Clavegueres 2a. fase i carrer de la Noria (PPOS).....	9.450.000 .-
3.- Obres d'equipament urbà (Poliesportiu i parc).....	4.285.714 .-
4.- Pla ocupacional.....	1.236.875 .-
5.- Urbanització del carrer en Projecte núm. 3.....	2.693.733 .-
6.- Reforma de vestidors i gimnàs.....	3.627.406 .-

	22.570.865.-

El finançament de les inversions ha sigut el següent:

Subvenció Conselleria de Cultura per al Palau	638.568 .-
Pla Provincial Diputació.....	7.120.868 .-
Imelsa (Empresa pública de la Diputació).....	3.000.000 .-
Conselleria de Treball (Pla ocupacional).....	750.000 .-
Contribucions especials carrer Projecte núm. 3.....	269.377 .-
Fons propis de l'Ajuntament.....	10.792.052.-

Com a resum hem de dir que l'Ajuntament d'Alfara del Patriarca, com la resta dels ajuntaments, està donant servicis i està desplegant funcions que van més enllà del que la llei atribueix com a obligatòries. Això significa que, mentre els ingressos aportats pels contribuents locals es mantinguin com estan, la corporació deu administrar adequadament els recursos per tal de dotar al poble de les millores necessàries i permetre que els veïns disfruten de més possibilitats de progrés. Però significa també la necessària col·laboració de les institucions supramunicipals que mitjançant convenis o subvencions, ajuden i continuen ajudant.

Per aquesta raó, finalment, i perquè representen una proporció gens menyspreable dels ingressos destinats al funcionament ordinari i a dur endavant programes de benestar per a tots, donem compte d'altres subvencions rebudes.

Servasa (manteniment Centre de Salut).....	522.888 .-
Conselleria d'Agricultura (personal).....	3.172.132 .-
Conselleria de Cultura Educació i C. (EPA).....	1.021.962 .-
Conselleria Cultura Educació i C. (Gab. Psicopegògic).....	603.333 .-
Conveni Servici Socials (C.T. i Diputació).....	2.114.508 .-
Conveni Servici Socials (Rocafort).....	1.983.180 .-
Diputació (Benestar, Cultura).....	1.699.600 .-

	11.117.603 .-

Enric M. Cuñat

FULLS LITERARIS

Sant Bartomeu i la religiositat popular

A mesura que l'arada anà substituint l'espasa, perquè la conquesta militar deixa el camí lliure a les conquestes econòmiques i socials, els primers patrons militars Sant Jaume, Sant Miquel, Sant Jordi es veuran acompanyats/desplaçats per nous intercessors que protegeixen i auxilien les diverses necessitats de la nova societat cristiana; pestes, epidèmies, fams i sequeres, males collites i pedregades, accidents i malalties, dolors i tristeses...tota mena de perills i amenaces troben recer, auxili i resposta en els seus patrons. Les necessitats de la vida quotidiana i els seus moments crítics originen nous patronatges.

Una autèntica onada d'intercessors va apareixent i constituint el panteó sagrat de la religiositat popular, autèntic repertori instrumental per a qualsevol tipus de necessitat.

La relació patronal, des del punt de vista de la seua funcionalitat, potser polivalent o especialitzada. A vegades, fins i tot, polivalència i especialització estan confoses en una figura patronal, segons variants estrictament locals. Siga polivalent o especialitzada, però el patronatge sempre té una funció pràctica: constitueix una ajuda sobrenatural tant en les necessitats quotidianes com en les calamitats extraordinàries. Tant en els accidents i crisis de caràcter privat, com en les necessitats públiques. El patró és alhora auxiliador i medecina preventiva, guareix i allibera, fa propícies les circumstàncies i acompanya.

Per a A. Ariño, Sant Bartomeu «és sobretot patró dels pobles del Maestrat on fou introduït pels templaris». Alfara no fou possessió dels Templaris, encara que aquestos estiguessen a Moncada des de 1248 fins a la seua dissolució en 1312 essent substituïts per l'Orde de Montesa, però eclesiàsticament Alfara sí que dependia de Moncada.

En el cas de la nostra localitat tenim una data, el 31 d'agost de 1341 (ja no existien els Templaris) on Margarita, dona de Guillem Jafer crea el Benifet i Capellania de Nostra Senyora i Sant Bartomeu. Possiblement ja existia una xicoteta església on es creà este benifet.

¿Per què el nom? L'Edat Mitjana fou una època molt religiosa on es mirava amb molts ulls qualsevol desviació de la doctrina de l'Església Oficial. L'aparició d'heretgies era previnguda amb meticulositat. Qualsevol associació, benifet o patronatge era molt acurat. Evidentment el nom de Nostra Senyora (genèric, sense invocació específica) és un reforç front a qualsevol opinió d'heretgia. Al mateix temps l'especificitat de Sant Bartomeu era bona. Com dubtar de l'Apòstol que acompanya a Jesucrist per les terres de Galilea. Si ens fixem bé, les primeres esglésies de la nostra Comunitat porten el nom de la Mare de Deu, els apòstols, Sant Miquel, Sant Joan Baptista i altres sants d'indubtable aureola com Sant Vicent Màrtir, Sant Agustí, etc....

Del benifet passaria Sant Bartomeu a ser titular de l'església i posteriorment seria anomenat patró del poble. Més enllà d'aquesta funció eminentement pràctica l'estructura del patronatge contribueix a configurar la identitat col·lectiva i ens assegura el futur. No sols intervé als moments crítics de la història comunitària sinó que al mateix temps és símbol d'identitat i auxili pràctic contra el mal.

Davant del Déu Ésser Suprem, l'home enmudix, no sap què dir. Per solventar la situació s'ha de recórrer a l'auxili dels intermediaris més pròxims a ell, però amb poder suficient per a intervenir a l'esfera del diví.

Al nostre poble entre Déu i els hòmens, els alfarers triaren en principi a Sant Bartomeu i la Verge d'Agost. Més tard, en el segle XVII, entraria amb caràcter intermitent, Sant Vicent Ferrer i Santa Llúcia i a finals del XVIII la Verge del Remei.

En principi es celebraven «Dobles» que consistia en Misa cantada i sermó. A Alfara està documentat que es celebraven «dobles» a Sant Bartomeu a la llarga del segle XVII i XVIII. Inicialment era aconsellada pel senyor del lloc d'Alfara i tan sols a partir de 1806 apareixen com a organitzadors de la festa els «Majorals».

També es celebrava «Dobla» per Sant Vicent Ferrer. L'anda i la imatge del sant eren obra de Luiz Domingo escultor i arquitecte. La festa passa de celebrar-la el senyor d'Alfara, el dia de Sant Vicent Ferrer, a organitzar-la els fadrins dels pobles, però no eren constants i la festa es feia més prompte quan podien que quan volien.

Molt desconeguda a l'actualitat era la «Dobla» que els nostres avant-passats celebraven a Santa Llúcia en el dia de la festa.

No devem oblidar que durant tot el temps es celebrava la festa del Corpus en dia distint al que celebrava a Moncada i amb l'assistència del rector i Clero de Moncada. La festa constava de Misa matutina i processó per la vesprada.

Les festes del Corpus, Ntra Sra d'Agost i Sant Bartomeu es devien celebrar almenys des del segle XVII. No obstant, la commemoració de la festa sofriria molts incumpliments per part del Clero de Moncada, encarregat de donar-li realitat i així en la visita Arquebisbal de 1682 el arquebisbe Rocaberti ordena celebrar les festes del Corpus, Ntra. Sra. d'Agost i Sant Bartomeu amb tota la solemnitat necessària els dies de la festa o en el seu defecte un dia de la octava.

Al llarg del segle XVIII van desapareguent les «Dobles» i es mantenen les festes incorporant-se la Misa matutina i la processó vespertina. En algun moment del segle, el panteó sagrat d'Alfara s'eixampla i s'afegeix la festa de Nostra Senyora del Remei que inicialment serà costejada per particulars però acabarà éssent la festa per excel·lència de les xiques fins a les darreries del XIX, exactament fins al 29 de juny de 1889 que és, quan es constitueix la confraria de la Puríssima Concepció i entra en Alfara la imatge de la Immaculada.

L'onada d'intermediaris s'explica per l'acaparant pressió de les múltiples necessitats que incideixen sobre la vida de les societats tradicionals i en segon lloc pel fet que la posició d'intermediari és la d'un poder relatiu. Les metàfores que delimiten la definició i les funcions del patronatge tracten d'expressar el paper que correspon a la seua posició: protector, defensor, consolador, intercessor, remei i advocat. Els gojos així ho recollin. No obstant els gojos són un element catequètic, d'indoctrinació i han estat escrits per clergues o mestres i després han seguit popularitzats.

Que el patró exerceixca d'advocat implica que l'apadrinat està en situació d'acusat davant un tribunal; que siga protector i defensor, suposant que és perseguit i acusat; que siga intercessor indica l'existència d'una insuperable distància entre l'home immers en la precarietat existencial, en la seua debilitat constitutiva, i el Déu Totpoderós. La relació patronal es resol finalment en tota una visió de la relació religiosa i de la vida humana en la qual s'assignen llocs, poders i naturalesa determinats a Déu, als sants intermediaris i als hòmens.

Diverses esglésies de la Comunitat Valenciana tenen a Sant Bartomeu com a Titular. Són: Almudaina, Camp de Mirra, Finestrat, Petrel i Xàbia a Alacant; Alfondguilla, Benicarló, Borriol, Nules, Tirig, Todolella, Villanova d'Alcolea a Castelló; Agullent, Almussafes, Cogullada (Carcaixent), Godella, Montroi, Ròtova, Vallada a València.

Històricament, gremis i associacions han elegit per patró,

algun sant que es relacionarà amb la seua activitat. Així en el cas de Sant Bartomeu l'han elegit patró: els oficis que treballaven la pell, en record del martiri sofert pel sant; entre d'altres, els pellissers i els manegoters, els tapissers els guanterers, els escorxadors, els mataporcs, els ganiveters, els deguers, els navallers i els pelleters de la ciutat de Mallorca. Els relligadors veneraven Sant Bartomeu per patró. No se'ns fa comprensible aquest patronatge a no ésser la relació que pogués veure's entre el martiri del sant al qual van llevar la pell, i la utilització de pell per al relligat. També veneraven Sant Bartomeu com advocat i patró dels sagristans sense saber per quina raó.

La societat campesina relaciona les faenes agrícoles amb el calendari «Pluja d'abril, cada gota val per mil» o amb la religiositat popular «Per Sant Bartomeu abatollar arreu». Caro Baroja ha estudiat en el refranyer castellà la relació entre el santoral i els fenòmens atmosfèrics i les faenes agrícoles. En la nostra terra Sant Bartomeu serveix per a determinar:

a) el ritme de les faenes agrícoles:

Per Sant Bartomeu
abatollar arreu.

Per Sant bartomeu
a filar per tot arreu.

Per Sant Bartomeu
oli al gresol poseu.

Per Sant Bartomeu
el cànem embarqueu.

Per Sant Bartomeu
sembreu.

Per Sant Bartomeu sense pell,
bresquilles madures i vi novell.

Per Sant Bartomeu
tan són els pares com els fills
(La cria de les perdus
es tan grossa com la vella).

Per Sant Bartomeu
la perxa al noguer
i el forrell al foguer.

Sant Bartomeu
aboca l'aigua
pertot arreu.

Per Sant Bartomeu
la mosca agafa
l'ase pel peu.

Per Sant Bartomeu
brama el cèrvol

per primera vegada.

Per Sant Bartomeu
cull l'avellana
de tot arreu.

La que per Sant Bartomeu
no comença la vela,
no fa bona tela.

Per Sant Bartomeu
bon aigua
al cement.

Pel bon sementar,
per Sant Bartomeu
l'aigua primer.

Per Sant Bartomeu
agafa el porc pel peu,
si és que abans
ja no ho feu.

Per Sant Bartomeu,
bat el noguer que es teu;
si no és teu,
deixa'l estar,
que algú o altre el baterà.

La bona filadora
per Sant Bartomeu
comença la vela,
i la molt bona,
per Santa Magdalena.

b) Les variants climatològiques:
Per Sant Bartomeu,
tronar sentireu.

L'hivernada verdadera,
per Sant Bartomeu
l'aigua primera.
Per Sant Bartomeu,
tronades arreu.

c) La possible fecunditat de les collites:
Si plou per Sant Bartomeu,
bona tardor tindreu.

Sembreu per Sant Bartomeu
i naixerà el nap per Sant Andreu.

Un xicotet anàlisi lingüístic ens diu:

a) Sant Bartomeu i altres sants acabats en «eu» com Andreu, Mateu, Bernabeu, Eliseu, etc...rimen en assonant sobretot en «arreu» i en la segona persona del plural de l'imperatiu o del present del subjuntiu amb valor imperatiu.

b) En moltes ocasions Sant Bartomeu rima amb les paraules de l'apartat anterior. En altres, Sant Bartomeu queda lliure, rimant els altres versos.

c) Les estrofes poden ser de dos, tres, quatre i cinc versos, generalment d'art menor i d'un número variable de síl·labes.

d) Les estrofes de dos versos rimen entre elles. Les de tres en ocasions rimen en primer i tercer i en altre, segon i tercer. A partir de quatre versos, la rima és a gust del creador.

e) Els refranys relacionen al sant amb les avellanes, les bresquilles, els naps, els noguers, el vi novell, l'aigua, les perdius, i filar la tela i embarcar el cànem. Evidentment, s'ha de tenir en compte que es tractava d'un món agrari. Hui en

dia no hi ha refranys referents a la indústria o els serveis.

La forma privada més difosa per a fer front a les inseguretats és l'oració. Respecte a Sant Bartomeu en coneguem tres, dues en castellà i una en valencià. Les dues castellanes són prou coincidents, més pareixen dos acomodacions a diccions diferents. Una a la parla frontera amb Aragó i l'altra més prop a la part de l'horta.

Oració recollida al poble d'Alfara del Patriarca:
San Bartolomé iba por un camino
y se encuentra con Jesucristo
y Jesucristo le dice:

¿Dónde vas Bartolomé?

Señor yo con Vos me iré.

Vente conmigo a los cielos

que yo la alegría te daré.

Yo te daré el don más bien dado

que a ningún varon he dado.

En la casa que serás tres veces nombrado

no caerá centella ni rayo

ni mujer morirá de parto

ni criatura de espanto

ni el demonio tentador será vencedor

Oració arreplegada per M. Sanchis Guarner:

Sant Bartomeu es va alçar

abans que el gall vaja cantar

«A on aneu, Bartomeu?

Amb Vós, sempre senyor Déu.

En la casa que tres vegades et nomenaran

llamps ni centelles enjamai cauran,

ni la muller morirà de part

ni el xiquet tampoc d'espant,

ni el cavall corredor

matar al seu senyor.

Oració trobada al poble d'Aiòder:

San Bartolomé iba un caminico alante

se encontró con Jesucristo

y Jesucristo le dijo:

¿Dónde vas San Bartolomé?

Con Vos, Señor,

Vuélvete a casa,

que te daré tres dones

que ninguno los tendrá.

En la casa que seas

tres veces nombrado

no caerán truenos ni relámpagos

ni morirá la mujer de parto

ni labrador en el campo

San Bartolomé, San Bartolomé, San Bartolomé.

Són unànimes les tres oracions en reconèixer a Sant Bartomeu com a protector de trons, centelles i llamps. És un patró agrari. Però l'activitat agrícola també requereix protecció contra la mort causada pels accidents a l'horta o relacionats amb els cavalls.

Sant Bartomeu és advocat contra la mort, fonamentalment la causada en els parts (freqüents a l'època) i la causada per l'espant als xiquets.

Per últim se l'invoca contra el dimoni, capítol que es recollix en una de les dues vessants de la iconografia (l'altra és el ganivet o la pell ja que el pelaren viu).

Aquestes funcions del patró es van reforçar a Alfara, pel pas del temps, amb l'ajuda d'altres sants. Es conserven uns gojos de Sant Benet de Palermo del Convent de Sant Dídac que diuen:

«Con vuestra santa reliquia,

espera Alfara tu amparo
de rayos, truenos y piedra
verse exento y preservado:
y libre del mal nublado
dará gracias cuidadoso
San Benito de Palermo»

També conservem uns gojos de Santa Bàrbara que diuen:

«Bárbara, que los tormentos
padeciste sin desmayo
Guárdanos de piedra y rayo
Y morir sin Sacramentos
A tu pía intercesión
Virgen Mártir victoriosa,
Alfara recurre ansiosa,
y espera tu protección
En toda tribulación,
Penas y acontecimientos»

Però en les al·leluies impresses amb motiu de l'entrada de la imatge de Sant Bartomeu l'any 1942 es torna a recitar:

«Apostol Sant Bertomeu
de la peste lliura-nos
de rayos i de sentelles
i de tot mal contactiós»

A partir del segle XIX les festes d'Alfara s'estructuren en dos cicles. Les festes d'Agost, dites Patronals, al voltant de la Mare de Déu d'Agost i Sant Bertomeu als quals s'afegí la de Santa Bàrbara. Les festes del cicle d'octubre, el segon diumenge d'octubre, que es celebrava la festa de la Verge del Remei i a l'endemà la Verge del Rosari.

Ademés havien festes disperses: a Sant Antoni a Gener, a la Verge dels Desemparats en Maig o Juny, a Sant Vicent Ferrer el diumenge següent a l'Ascensió, l'Immaculada Concepció el 29 de Juny (es celebrava el dia en que havia entrat la imatge a 1889) i el primer diumenge de Juliol la festa de Sant Josep. El Corpus Christi es celebrava el dia de la festa.

Al segle XX es creà la festa de Sant Joan de Ribera i s'afegeix a les patronals. Aquesta estructura es manté, més o menys, fins als anys seixanta. Aleshores desapareix el cicle de les festes d'Octubre i la Immaculada Concepció, Verge del Remei, Verge del Rosari i Sant Vicent Ferrer es traslladen poc a poc al voltant del 24 d'Agost com és a l'actualitat.

Per a més endavant parlaré sobre la iconografia del Sant i la producció artística (escultura, pintura, arquitectura) produïda al voltant del Sant Patró. Mentrestant deixem que el Sant ens protegixca invocant-lo fervorosament amb el tradicional Sant Bertomeu, Sant Bertomeu, Sant Bertomeu.

Josep R. Molins i Cabo
Cronista d'Alfara del Patriarca

Un campo de amapolas

Un campo de amapolas es lo que quiero.
Tú y yo en un campo de amapolas.
Rastrear mi mano por el cielo
y regalarte la noche
y dejar la luna a tus pies
como una delicada rosa;
navegar entre nubes cantarinas
igual que navegan las gaviotas
planeando por un espacio de luces silvestres,
bailar danzas de amor entre las olas
mientras el sol dando su último suspiro
nos regala su hermoso rayo verde.
No quiero nada de esto que se sueña.

No quiero estar contigo a todas horas
ni perseguir por ti aquella estrella,
ni pedir aquello que deseas
a una luz fugaz en el poniente.
No quiero perder la vista de mis ojos
porque tus bellos dedos me los cierran
y al alejarte dos pasos de mi lado
un precioso regalo me contemple.
No, no quiero.
No quiero que me busques con recelo,
ni prometas aquello que no puedes;
sólo poder amar porque te quiero
sólo darme tu amor porque me quieres.

Si yo alguna vez encuentro
una de esas fuentes olvidadas
donde todavía va un viejo
a recordar las palabras
que una joven le dijo en silencio
hace ya muchas pisadas;
donde todavía corren
de tarde en tarde oxidadas
pequeñas monedas que ofrecen
un lunar, una mirada,
allí, sentado en sus piedras
mirando reír las aguas

yo pediré mi deseo:
ni fantasías exóticas
ni maravillas de ensueño,
tan solo sonrisas abiertas
que van abrazando mi cuerpo
susurro de caracolas
y una cascada de besos.
Y yo te buscaré a ti
y nos buscaremos los dos
como ese ayer de estraperlo
donde pétalos de grana
nos vieron clandestinos juegos
-un libar tus aureolas
y un cercenar pensamientos-
y luego nos tenderemos
en un campo salvaje de amapolas.

Alberto Mª Obrer i Valero, (Moncada, 1976). És estudiant de veterinaria a Saragossa. Ha rebut diversos premis literaris tant en valencià com en castellà durant els estudis de BUP i COU en el CEU San Pablo; el primer premi de poesia de la Facultat de Veterinaria l'any 1995, i Primer Premi de poesia castellana del X Certamen «Miguel Hernández» 1997.

L'era

Clarejava l'estiu pels camins de la màgia. Removia la solitud immensa d'un poble de l'horta. Sortia el dia en una abraçada de besos i de rialles. Sabia que estimava les coses senzilles que rodeen una casa. Des de la meua finestra havia respirat cap al blau del cel i vaig delerar el seu color que canviava al llarg del dia. Els ocells despertaven l'estival matí d'un diumenge, picotejaven la terra a penes tèbia mentre el carrer major s'inundava de sol i de calma. Només els sorolls d'algun cotxe i de les motocicletes que baixaven per la plaça de Sant Joan de Ribera trencaven la dolça calma.

L'aire fresc del bell matí em rodejava les paraules. M'aplegaven un fum de paraules després d'un llarg temps de silenci amb aquella rebel·lia al cor front a la vida. Aquella rebel·lia em duia inevitablement a la tarongina d'un vent que em recordava el meu lloc. El lloc d'un carrer que no vull oblidar mai, ara que el temps ha desfigurat els rajolars del poble i el seu paisatge no el podem aturar. Recórrec els somnis de tants hòmens que treballaven a les eres. I ara, ací en la meua ment, estan tots aquells hòmens que esperaven a trenc de l'alba, sota un cel de penúltimes estrelles, el perfum d'un temps de gesmils. Durament amb les mans cabrassades, traspasats per uns sentiments humils passaren molt lentament per aquest carrer duent a les mans un saquet de tela i el desig d'un bon dia. Les seues veus ressonen en el meu carrer, en el seu carrer, en el carrer d'un poble de l'Horta.

L'esguard i el verd paisatge

Havia retornat a casa. Tot estava igual que abans. La calor de la llar m'acariciava el cos, deixava respirar la tranquil·litat del temps. El dia aplegava molt lentament amb una gran suavitat al poble. Enllà en la balconada oberta els cants dels ocells aplegaven lleugers anunciant l'inici del dia. La brisa de l'aire pujava el perfum de la tarongina dels horts. La carícia tèbia d'un matí d'abril invitava a l'amor. A un amor intens que vencera la llarga monotonia de viure amb la constant meditació. La matinada fresca m'aplegava amb tanta força que tota jo em sentia lleugera, sense pes i rodava amb ella, junt a la resplendor de la primavera i aquella càlida llum del sol entre el meu esguard i el verd paisatge. Entre el meu esguard i la terra de l'horta plena de collites, d'herba tendra, de flors i taronges.

El barranc del Carraixet darrere de ma casa em duia el soroll de les granotes que cantaven majestuosament damunt de l'aigua neta de la Mina. En arribar algú al clot ens capbussàvem per sota de les pedres i el fang que ens deixava una estesa capa grisa, tèrbola, entre el fang i l'aigua. Tanmateix, un senyal d'identitat em portava el barranc. Era com un llarg carrer on de petita em passejava. Alguns hiverns portava tones d'aigua de les muntanyes i passava hores mirant encantada el seu lleuger pas. El paisatge del barranc, amb el temps d'infantesa, comença a tenir un sentit d'identitat. Es feia clar. Sóc presonera d'un mateix lloc.

Quan torne la mirada a la meua habitació, la trobe acollidora i solitària. La trobe al mateix temps estranya i allunyada de la meua infantesa i tinc el sentiment d'haver traspasat el temps.

Al mig de l'aire florien les flors. El sol estava entrant a la casa i amarava els quadres, el mobles i ho vestia tot amb la dolça llum de la nostra horta.

Maria Carme Arnau i Orts (Alfara del Patriarca). Llicenciada en Ciències de l'Educació i mestra de valencià. Pertany al grup poètic "Argila de l'Aire" i col·labora en la revista "Diàfora". Ha publicat recentment el poemari *Bri de Vols*.

Poemes

I

Els geranis vessant l'aigua
desbordada pel caminet de terra.
Un pontet de fusta, vell i mig podrit.
Com els veus, aquells ulls cansins, el riu
ofegant-se en el seu record, mai estàtic.

II

El meu poble. Et somrius
com si fores un xiquet de pàrvuls.
Com el recordes! Les cases velles,
els finestrans i l'olor, que tu deies
dels anys, en tots els racons i totes
les ombres. Tens ara
un tros d'ell a la butxaca,
ho sé. Ho sé. L'he vist amagat
entre els versets d'un poema
que et llegies tots els matins, furtivament.
Potser per aconsolar-te...

III

I demà quedarà,
pots dir,
tot el que lliga enrere...

Quedaran les pedres
com un disc pètric, escampat
a terra, a terra
uns crits, uns malentesos.

I el temps ert sonarà
als teus oïts com petjades,
com irrepetibles enyors.

Quedaran els pobles, potser el meu,
els que van ser teus
i ara enfonsats en el seu record,
sota un llaç ferm que els retinga.

Quedaran els noms
i res més quedarà dempeus,
sols unes ombres, un racó,
il·lusions de tornar a un mateix origen.

I et quedaràs tu, per fi,
els cossos encesos per la guerra,
les cendres i un futur vell
que hom va triar de desfer-se'n.

No res més quedarà...
Res més i gràcies.

El temps, ert ara, sonarà
als teus oïts com petjades,
com irreprimibles enyors en
la distància.

Alfons Navarret i Xapa (Alfara del Patriarca, 1974)
Llicenciat en Dret, va guanyar el premi Solstici (Manises, 1996)
amb el poemari «Retrat», publicat per l'Associació de Joves Escriptors Diàfora.

D'aquest llibre de festes publicat per
l'Ajuntament d'Alfara del Patriarca s'han
imprés mil exemplars.

En la seua confecció han intervingut
Ramón Ferrer, Anna Gómez i Carles Pa-
lanca, Julio Valero i Ferran Reig.

La coberta és d'E. Grasset i les vinye-
tes d'A. González i J.B. Palomino.

Es va donar fi a la impressió a l'obrador
d'arts gràfiques 2001, instal·lat al carrer
Mestre Serrano de Moncada, el dia 6
d'agost, festa de sant Gaetà, de l'any
MCMXCVII.

Ant. Gomis, 1901

Palomino, 1901

AJUNTAMENT D'ALFARA DEL PATRIARCA

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

